Число 8. Рôкъ I.

ПРІЯТЕЛЬ ДѢТЕЙ.

Выходитъ въ Коломыи що 14 дней.

Предплата на рôкъ 1881. 2 злр. 50 кр.

Коломыя. ИЛЛЮСТРОВАНЕ ДВУНЕДѢЛЬНЕ ПИСЬМО. 18. липень 1881.

РУСКА ЗЕМЛЯ.

О, якъ красна наша земля,
Где лишь поверни ся;
Вже надъ тую красшой нема,
Куда подиви ся!

Бо та наша руска земля
Славна въ рѣки, въ горы,
Урожайна на хлѣбъ святый,
Богатая въ боры.

На ничôмъ ей не збуваe,
Все то посѣдаe,
Що лишь Русинъ до ужитку
Свого забажаe.

Огъ якъ гора тамъ во Львовѣ
Львовою прозвана
Краснымъ гаемъ умаена
Мовъ до слюбу дама.

Вершокъ еи украшеный
Руиновъ палаты,
Князя Руси Льва бодрого, —
Зъ-ôтси все видати.

Зъ-ôттамъ видно руски села,
Що стоятъ далеко;
Видно также цѣле мѣсто
Пôдъ горовъ близенько.

Миложь бо тамъ походити,
Любо погадати
Про Льва князя, про бояры,
Про его палаты.

Руска земля богатая,
А мы руски дѣти;
Мы не лишемъ ей николи,
Будемъ тутъ сидѣти.

Будемъ пѣсню тутъ спѣвати,
Пѣсню вѣчной славы,
Щобъ въ любови нашî дѣти
Все тутъ проживали.

Руске добро, руска вѣра
Еще не пропала,
Кто для Руси есть пріятель,
Тому честь и слава! —

Дмитро Третякъ.

ВЕЧЕРЫ ПÔДЪ ЛИПОЮ.

Росказы про руску бувальщину, оповѣвъ для молодежи Сидоръ зъ Покутя.

Вечеръ четвертый.

Въ середу собрались знова дѣти, щобы слухати дальшiи росказы старого Онуфрiя. Явивъ ся такожъ и панъ-отецъ и самъ егзаминовавъ хлопцѣвъ зъ того, що они до теперъ чули ôтъ Онуфрiя.

„Славно! дѣтоньки! — сказавъ ôнъ — умѣете оповѣдати про нашу славну бувальщину. Видно, що васъ то займае, що любите свою бувальщину; видно, що вы чувствуете ся рускими дѣтьми. То мене радуе, и знаю, що зъ васъ будутъ люди, що будете и въ пôзнѣйшôмъ вѣцѣ любити свôй народъ ажь до кончины вашои, и не будете ся встыдали свого роду, своеи бувальщины, и останете крѣпкими русинами. Не досыть есть признаватись, що ся есть русиномъ, нѣ, мои дѣтоньки, но треба бути полезнымъ народу и краю; всякiй, що хвалитъ ся, що есть русиномъ, а на дѣлѣ того не доказуе, который противно лишень на погибель народа руского дѣлае, есть ренегатомъ, здрайцiею свого народа, непрiятелемъ самого себе! Но при томъ всемъ не треба забувати и про иншiи народы, не треба имъ шкодити, а мирно жити съ всѣма, а благословенiе буде надъ нами, надъ рускимъ народомъ! Кождый народъ мае свою бувальщину, кождому есть призначено жити и тѣшитись своею бувальщиною; кождый народъ мае свои права, якiи здобувъ собѣ славою своею. Не нарушати отже намъ тыхъ правъ, любити всѣ, а на свои николи не забувати. Инакше проклине насъ народъ, проклине насъ Богъ, который все видитъ, и ôтверне очи свои ôтъ тыхъ, що не жiютъ такъ, якъ имъ законъ его и законъ народа велитъ. Стережѣтъ ся отже всякого грѣха противъ своего народа, стережѣтъ ся всякого ренегатства, щобысьте не були проклятыми, якъ той Юда, що продавъ свого учителя для марнои мамоны свѣтовои. Будьте твердого характеру, не колибайте ся въ житю вашôмъ въ постоянности своей, та щобы другiи не помѣтовали вами и не держали васъ за своихъ наиметôвъ, не смѣяли ся зъ васъ и не почитали за пôдлыхъ ренегатôвъ, за здрайцѣвъ и продайникôвъ самого себе и свого народа. Всѣ тiи, которiи дадутъ ся оманити противными науками, блескомъ фалшивои славы, и надеждами на якiи собственнiи користи, суть лишь Юдами, которiи колись такой прiйдутъ до пôзнаня своего грѣха, кончиною которого буде смерть, проклята своимъ народомъ!“

Князь Романъ Мстиславичъ.

Сльозы пустили ся зъ очей панъ-отця. Ôнъ уцѣловавъ дѣти и хваливъ ихъ охоту въ пôзнаню своеи бувальщины, выражаючи надѣю, що наука его и розказы старенького Онуфрiя закоренятъ ся въ ихъ сердцяхъ, а овощемъ того насѣня буде слава народа!... Похваливъ ихъ пильнôсть и роздавъ межи нихъ образки св.

Володимира Великого, съ препорученьемъ, щобы они собѣ оправили его въ рамки и надъ своею постелею повѣсили, щобы встаючи зъ сна, пригадовавъ ôнъ имъ, що вѣра дѣлаетъ нарôдъ великимъ, славнымъ, незгаслымъ!

Панъ-отецъ усѣвъ, а старый Онуфрій розпочавъ дальше свои розказы.

Родъ Ростиславовичѣвъ закôнчивъ ся съ княземъ Володимиромъ II. — сказавъ ôнъ — а на престолъ рускій вступае Романъ Мстиславичь, правнукъ Мономаха, такожь зъ роду Рюриковичѣвъ. Съ Романомъ отже розпочинае ся родъ Романовичѣвъ, которіи ажь до р. 1337. на престолѣ рускôмъ владѣли.

Романъ бувъ удѣльнымъ княземъ на Волыню, и тогды уже носивъ ся съ гадкою, ôдорвати ся ôтъ Великого Княжества Кіевского, и стати ся самодѣльнымъ паномъ. Галичане допомогли ему до того, возвавши его по смерти Володимира II. на престолъ до Галича. Тымъ способомъ Волынь прилучила ся на всегда до галицкои Руси. Здѣлавши Романъ въ краю порядокъ съ где-котрыми боярами, незадоволеными зъ него за то, що взявъ бувъ ихъ остро въ руки, а кôлькохъ даже строго укаравъ, — пустивъ ся въ Кіевъ, где княживъ тесть его, Рюрикъ, ôтъ народа зненавидженый. Сего ôнъ ôтдавъ въ монастырь и посадивъ въ Кіевѣ иншого князя. Тымъ способомъ ôтнявъ цѣлый блескъ Великимъ Князямъ, бо тіи ôтъ теперъ зависѣли ôтъ галицкихъ. Сила и повага Галича стала великою. Неспокôйныхъ и край напастуючихъ Половцѣвъ и Литовцѣвъ каравъ Романъ немилосердно, уважавъ ихъ за скотину, и поля пустûи ними управлявъ. Отъ якъ говоритъ ся о Романѣ: „Романъ стрилмивъ ся на поганыхъ яко левъ, сердитъ бувъ яко рись, а губивъ ихъ якъ крокодиль; лѣтавъ по ихъ земли якъ орелъ, а хоробрый бувъ якъ туръ.“ Жаль, що такій князь коротко тôлько владѣвъ рускою землею. Непотребно бо вмѣшавъ ся въ домашнû справы сусѣдниои Польщи. Тутъ вела ся борба о престолъ межи князями польскими. Романъ користаючи зъ того спору, загадавъ край свôй заборомъ польского краю побôльшити. Вступивъ съ великимъ войскомъ въ край польскій, но несподѣвано пôдъ мѣстомъ Завихостомъ нападеный, утративъ богато войска и богатырску понѣсъ смерть въ р. 1205. Тѣло его выкупили Русины за тысячь фунтôвъ серебра.

Отъ р. 1205. до 1233. бувъ на Руси великій неладъ. Сыны Романа: Данило и Василько, були малолѣтнû, що дало повôдъ мстивому Рюрику, котрого Романъ изгнавъ бувъ зъ Кіева, получити ся съ другимъ ворогомъ Руси, Владиславомъ, королемъ польскимъ, и на Галичь торгнутись. Галичане возвали на помôчь угорского короля Белю. Сей прогнавъ Полякôвъ пôдъ городомъ Владимиромъ, а Угрôвъ пôдъ Галичемъ.

На галицкой Руси панують теперъ нибы то опѣкуны молодыхъ Романовичѣвъ, потомки Игоря: Владимиръ въ Галичи, Романъ въ Звенигородѣ, Святославъ на Волыню, а Изяславъ въ Теребовли. Отъ якими то они були опѣкунами: Данило и Василько, щобы уникнути ихъ гнѣву, утѣкаютъ вразъ съ матерію зъ краю, першій до угорского короля Андрея (сына Белѣ), послѣдній до польского Льешка Бѣлого, котрû ихъ радо пріймаютъ.

Игоревичи панують лишь до р. 1211, бо Андрей и Льешокъ, на возванье Галичанъ ôтбираютъ имъ владѣнье, и молодшій сынъ Романа, Данилко пôдъ опѣкою матери засѣвъ на престолѣ. Но жѣноче пованье не сподобало ся Галичанамъ, и одинъ зъ Галичанъ, нѣякій Влодиславъ, владѣе рôкъ цѣлый на рускôй земли, но Льешокъ и Андрей и того изъганяютъ, именуютъ ся опѣкунами Романовичѣвъ, и яко таки завладѣли Галичемъ. Не довго они тутъ газдовали, скоро посварили ся, бо оба хотѣли Русь до свого паньства прилучити. И коли они такъ съ гадками бились, впавъ до Галича тесть Данила, князь Новгородскій Мстиславъ Удалый, побивъ обохъ и владѣвъ ажь до р. 1227, а по его смерти князь Михаилъ Черниговскій до р. 1233, коли вже молодый Данило на престолъ въ Галичѣ засѣвъ.

Дальше буде.

Уцтивôсть.

(Повѣстка.)

— Що то шукаешь, дѣвчинко? — запытавъ купець, стоячій въ склепѣ, дѣвчинку убогу, котора схиливши ся, со слезами въ очахъ дивила ся докола себе по землѣ.

— Згубила я три крайцари, пане! — отвѣтила дѣвчина — три крайцари, которй менѣ мати на молоко дала.

— Но, то маешь тутъ другіи три крайцари, и не сумуй.

Урадована дѣвчина скочила до молочарки, котора сидѣла недалеко, и въ мигъ съ збаночкомъ молока бѣгла до дому; но передъ склепомъ добродѣтельного купця, передъ самыми дверми побачила згубленй три крайцари: пôдноситъ ихъ, а вôйшовши до склепу, ôтдае грошѣ мовячи:

— Дякую вамъ, що мене въ пригодѣ потѣшили; но я знайшла страту знова — ôтдаю прото съ вдячностію, що вы менѣ дали: придасть ся то знова може для кого, що въ такôмъ якъ я буде клопотѣ.

Якже вамъ, дѣтоньки, подобала ся та дѣвчинка? — Правда, що она не була захланною — уцтивôсть мешкала въ еи серденьку. Будьте и вы такими! и.

Цвѣтъ яблони.

(Повѣстка.)

Весною, Марынця съ матерію пôйшла до огороду. Находивши ся доволѣ, почала съ позволеньемъ матери зрывати цвѣты на китицю. Вже мала кôлька пахнючихъ нарцызôвъ, свѣжои розеты кôлька галузокъ, фьолкôвъ и красивый тулипанъ, даже думна червона пивонія вмѣшала ся, коли пôдносячи очи, увидѣла дѣвчинка деревце, которе мало листкôвъ мало, однакожь покрыте було дрôбнымъ блѣдорожевымъ густымъ цвѣтомъ.

— Зôрви менѣ, мамуню, одну таку галузку до мого букету! — просила Марынця.

— Охотно, мое дитя — ôтповѣла мати – але знай, що то есть цвѣтъ яблони; зъ кождого такого цвѣту выросте красне, румяне яблочко: о скôлько мы теперъ зôрвемъ цвѣту, о тôлько въ осени менше буде овочей.

— О, то не рви, мамуню! волѣю я на яблочка почекати! — закликала Марынця.

Якъ бы то добре було, колибы всѣ дѣти такъ якъ Марынця розсудными и терпеливыми були! т.

БУЗЬКО.

Стыкаючи ся съ человѣкомъ, оказуе бузько дуже много розуму и розваги. Знае ôнъ, где его любятъ, а где нѣ, длятого то такъ радо вертае ôнъ зъ зимового побыту на тіи мѣстця улюбленй, витае ихъ и его знакомыхъ, — коли же прибуде въ стороны чужіи, есть боязливый и осторожный, не довѣрюе никому, а человѣка сторонитъ. Но коли ему ôнъ поможе до позôстаня, и положитъ яке старе колесо або що иншого на стодолѣ, хатѣ або деревѣ яко пôдставу гнѣзда его, то скоро обзнакомлюе ся ôнъ съ мѣстцевостію и съ людьми, наберае смѣлости и довѣрія, вже по кôлькохъ дняхъ освоюе ся, но все такой есть осторожный, не допускаючи черезъ якійсь часъ, щобы человѣкъ заблизько до него приближавъ ся. За то коли чуе ся совсѣмъ безпечнымъ, то довѣріе, яке оказуе чоловѣкови, есть истинно подивленія до-

стойне и на щиру заслугуе взаимность. Въ Гольштинѣ бачили хлопця, который пошивавъ дахъ тростиною, а тужъ коло него сидѣла самиця на гнѣздѣ спокôйно. Зъ довѣрія и приязни позваляютъ бузьки часами приближати ся человѣкови до гнѣзда, оглядати его яйцѣ и молодіи, а даже взяти ихъ въ руки. Въ Боратынѣ, въ повѣтѣ белзкôмъ, будовано въ р. 1876. нову стодолу. Закимъ розôбрано стару, на которой знаходило ся гнѣздо а въ немъ яйцѣ бузькôвъ, перенесено цѣле гнѣздо на шнурахъ на новый будынокъ. Стояло то пôлъ години часу. Самиця перехаджала ся тымчасомъ по старой стодолѣ, а скоро гнѣздо вже умѣщено на новôмъ будынку, удала ся сейчасъ до него и тамъ молодіи вывела Такъ оповѣдае тамошній учитель г. Рыбачевскій, а одинъ любитель природы, по имени Бремъ, говоритъ, що отець его часто мѣрививъ стрѣльбою до стоячого на гнѣздѣ бузька, котрый не лякавъ ся того, стоявъ на мѣстци спокôйно, якъ бы знавъ, що ему ничь злого не стане ся. Но коли спостереже дѣйстно яке небеспеченство, то стае ся дуже осторожнымъ. Стрѣльця уникае ôнъ зъ далека. Отець Брема хотѣвъ разъ до музеумъ свого самицю застрѣлити, котора на высокôмъ дубѣ мала гнѣздо. Скоро ся приближивъ, сейчасъ опустила она гнѣздо, а було то въ ночи при мѣсяцю, и доперва по довгôмъ времени вернула. Бремъ стрѣливъ до неи, но ручниця не выстрѣлила, а кôлька искоръ, якіи посипали ся зъ курка, такъ перелякали самицю, що ажь до одинацятои години въ ночи надаремно на ню чекавъ. Еще по двохъ рокахъ памятала она той нападъ и даже при мѣсяцю не дозваляла сближати ся до неи близше якъ 70 крокôвъ, якъ бы знала що въ той ôтлеглости есть еще безпечною.

(Дальше буде.)

ДОРОГОЦѢННЙ КАМЕНѢ.

Всѣ тіи повысше сказанй дорогй каменѣ служатъ въ бôльшой части до украшеня въ великой степели предметôвъ, а первое мѣстце межи ними занимае д и я м е н т ъ, который не есть ничимъ иншимъ, якъ тôлько скристализованымъ углемъ.

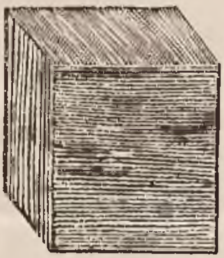
А щожь то знову значитъ то слово: скристализовяный? поспытаете!... Просѣтъ вашихъ родичей, щобы вамъ купили за кôлька крайцарôвъ алупу. Налѣйте до чистого чвертлѣтрового горнятка кѣпячои воды, розпустѣтъ въ ней алунъ а отриманый розчинъ поставте где на спокôйнôмъ мѣстци. На верхъ горнятка положѣтъ прутикъ, а до него привяжѣтъ тоненькій шнурочокъ, котрого другій конець сягавъ бы ажь до дна въ горняти, и позôставте все то въ спокою. По кôлькохъ дляхъ побачите чудо! — множество маленькихъ камѣнчикôвъ буде около шнурочка висѣти и то такои дивнои подобы, мовь бы ихъ кто острымъ ножикомъ повырѣзововавъ. На тотй камѣнчики скажемъ теперъ, щô то суть кристалы, або иначе повѣдаемъ: алунъ скристализовавъ ся.

Можете еще и такъ спробувати: купѣтъ въ аптицѣ 25 декаграмôвъ соды: налѣйте до чистого начиня пôвтора лѣтра дощѣвки и высыпте до неи потовчену соду; теперъ приставте до огня и нехай такъ довго варитъ ся ажь на верху течи покаже ся бѣленька старка; тогды поставте то где на холодлôмъ мѣстци, найлѣпше въ пивници, а отримаете по певнôмъ часѣ чистй якъ вода жереляна кристалы, котрй будутъ мати иншій видъ или постать якъ кристалы алуну.

Дуже велику несподѣванку справите вашимъ молодшимъ братчикамъ и сестричкамъ, коли зробите слѣдуючое:

Зладьте зъ тоненького дротику корону и обвинѣтъ каждый дротикъ зъ осôбна ниткою баволняною. Дальше возмѣтъ пôвъ лѣтры кѣпячои воды, розпустѣтъ въ ней 25 декаграмôвъ чистого алуну и вложѣтъ здѣлану корону до начиня такъ, щобы цѣлкомъ въ плынѣ зануряла ся. Поставте то все на спокôйнôмъ мѣстци, а получите за добу превосходну якъ бы самыми брилянтами окрашену корону.

Покажѣтъ свѣдомому рѣчи кристалы соды и алуну, а ôнъ вамъ въ той хвили ôтрѣжнитъ оба минералы уже изъ самои ихъ подобы такъ скоро якъ вы день ôтъ ночи. Якъ сода и алунъ, кристализуютъ всѣ минералы. Ось н. пр.

кристалъ соли.

Знайте отже теперъ дѣтоньки, що минералы въ загалѣ, появляютъ ся уже и въ земли часомъ въ такомъ а никоторіи въ дуже чуднôмъ видѣ, и чоловѣкови, коли побачитъ такое диво свѣта, ничого бôльше не выпадае зробити, якъ тôлько ударити чоломъ до землѣ и сказати: „Велый еси Господи и чудна суть дѣла Твоя!“

Коли уже знаете значенье слова „скристализованый,“ то повертаю знову до нашого предмету правдивои розмовы и кажу еще разъ: диамантъ, збитковый а надъ всѣ минералы найдорожшій камѣнь, не есть ничимъ, тôлько скристализованымъ углемъ, подôбнымъ до сего, якимъ палятъ въ печахъ машинъ паровыхъ и по великихъ мѣстахъ, где за дерево опалове трудно.

Чи то моглобы бути, щобы такій дорогоцѣнный камѣнь и камѣнный уголь були до себе подôбнû? поспытае не одинъ зъ васъ цѣкавый. То не може бути, хиба чоловѣкъ, що хоче другому голову завернути, може щось подôбного выдумати! А однакожь оно такъ есть и сомнѣвати ся годѣ, о чôмъ пересвѣдчатъ васъ въ коротцѣ начертанû правдивû событья.

(Дальше буде.)

ДВА ОБРАЗКИ ЗЪ ПРИРОДЫ.

Бѣлû вороны.

Въ селѣ „Скринка“ коло Добчиць высидѣла ворона четыри молодыхъ, двое сорокатыхъ а двое бѣлыхъ. Коли вылѣтали зъ гнѣзда, пострѣливъ мѣщанинъ Шотовичь одну въ лѣве крило и зловивъ. Ворона та есть цѣлкомъ бѣла, тôлько коло дзюба и кôлька перъ въ хвостѣ есть чорныхъ.

Бѣлû ласточки.

Газеты львôвскіи подаютъ, що на однôмъ зъ домôвъ въ Гогенлимбургу, въ Вестфаліи, гнѣздитъ ся сего року пара бѣлыхъ ласточокъ. Бѣлû якъ снѣгъ ласточки не суть може надзвычайностію въ природѣ, но въ семъ случаю однакъ заслугуе на згадку уваги достойну, що пара такихъ птиць добрала ся.

Домовѝ забавы дѣтей.

(Списавъ Дмитро Вѣнцковскій.)

V. Заставы.

Накрытый кошикъ бѣлою хустиною держала мати въ рукахъ; вытягнувши и сховавши одинъ заставъ, пытала дѣтей, щобы самѝ осудили, якъ той заставъ выпадае властителю его выкупити?

Дѣти по черзѣ засуджовали, а засудженый мусѣвъ конечно тое зробити. И такъ одинъ мусѣвъ бути цвѣткою — а тогды ходитъ ся ôтъ однои особы до другои и пытати ся треба: щобысь со мною робивъ, якъ бы я бувъ цвѣткою?... И треба покорно слухати, якъ одинъ хоче засушити, другій попахати, третій поскубати, иншій заквѣтчати ся, ба, а где кто и выкинути за ôкно.

Другому дано за кару ити на богомоліе до Зарваницы або до Почаева. А при тôмъ треба було все за тую мѣстнôсть сказати, въ якôмъ краю, якъ далеко чимъ вславилась, и що тôлько о ней знае ся.

Иншій мусѣвъ красну пѣсоньку заспѣвати, а кто другій сказочку оповѣсти. Часомъ треба було докола ходити и съ кождымъ ôтповѣдно звитати ся або чемно поклонити ся. Одному казано дѣдови поклонити ся. А що въ хатѣ такои особы не було, то дорозумѣти ся треба було, що то значитъ мѣсяцеви, котрый тогды ясно свѣтивъ.

Зосѣ на примѣръ задали сказати: кôлько звѣздъ на небѣ?

Не бôльше, не менше, ôтповѣла смѣло дѣвчина, якъ зеренъ пѣску на земли.

То не може бути, сказавъ Михась.

То переконай ся!

Ивась мавъ ôтповѣсти, чи можна до неба драбинку приставити?

Можна — ôтповѣвъ.

А зъ чого ею зробити?

Зъ добрыхъ дѣлъ.

Маринѣ приказано оповѣсти якусь історію, котрои бы она сама дожила. Могло то бути о чôмъ будь, но не изъ ôтки вычитане. Тогды начала она таку історійку правдиву красно оповѣдати:

На мои имянины даровано менѣ красного щиголя. Дуже то хороша була пташка, и видно було, що за молоду бувъ гдесь въ добрыхъ рукахъ и старанно хованый. Всадила я въ дротяну клѣтку, що дôстала ôтъ нанашки (крестнои мамы), дала я ему воды, сѣмя, цукру и булочки кавалочокъ, и въ короткôмъ часѣ познакомили мы ся добре. Пташокъ свиркотавъ радôстно все, скоро я ся къ нему показала; а я такъ пташка полюбила, що его назвала Миленькимъ. А дивне було и то у него, що хоть клѣточку я отворила и такъ сыпала ему его кормъ, ôнъ не хотѣвъ выйти зъ домку свого, а вынятый, вертавъ чимъ скорше туды назадъ. Я его все ставила на ôкнѣ ôтъ саду, щобы хоть дививъ ся на дерева, зелень и цвѣтъ и хоть часомъ иншихъ пташкôвъ побачивъ. Мавъ ôнъ корму до воли, выберавъ найлучшіи зеренця, а що гôрше розкидавъ по ôкнѣ. Воробцѣ прилѣтали къ нему и все то зазбировали, на що ôнъ обоятно придивлявъ ся. Але разъ прилетѣвъ до ôкна щиголь, зберавъ зеренця, заглядавъ до клѣтки, а Миленькій, такъ байдужій для воробцѣвъ, выставивъ дзюбъ черезъ щеблѣ якось такъ мило якъ бы радъ проговорити до свого рôвного. Навѣщавъ ôнъ его що день по кôлька разôвъ, а мама замѣтила, що гость якось лакомо споглядавъ на воду въ чистôй шклянцѣ, що була въ клѣтцѣ. Тогды поставили мы воду на ôкнѣ въ комнатѣ и насыпали зерна, щобы гостя довше у себе задержати. И щиголь, котрый видно въ огородѣ не мôгъ воды дôстати, прилетѣвши зновъ, такъ лакомо и такъ довго ею пивъ, що не спостерегъ, якъ ôкно замкнуло ся. Загнѣвавъ ся, побачивши, що его хитростію увязнено; дзюбавъ шибы, трѣпавъ крильцями и лѣтавъ по цѣлой комнатѣ, шукаючи иншого выходу; але втогды отворила я клѣтку мого щигля — и на диво, ôнъ сейчасъ выскочивъ на ôкно и весело спѣваючи якъ бы призывавъ свого товарища. Не задовго, спѣвомъ чи зерномъ звабленый гôсть, усѣвъ коло Миленького и зачала ся розмова. Пташки, зближивши дзюбки до себе, почали щебетати, здавалось,

якъ бы много-много мали що съ собою поговорити. Потому Миленькій запросивъ гостя до сѣмени, взявъ одно зерно въ дзюбъ и доти дививъ ся на гостя свого, поки той не пôйшовъ за примѣромъ господаря. Не досыть на тôмъ було гостинному Миленькому. Любивъ ôнъ цукоръ и диववавъ ся, що гôсть якъ бы не знавъ его смаку. Скочивъ заразъ на перекладку, где утткненый бувъ спорый кусникъ цукру, дзюбнувъ его для примѣру и якъ при зерняткахъ споглядавъ на гостя, але на дармо. Ôнъ не знавъ того збытку, не домысливъ ся, щобы той бѣлый кавалочокъ служивъ дѣйстно до ѣды. Пôзнавъ то Миленько и догадавшись, укрушивъ одробинку цукру, поскочивъ до гостя й вложивъ ему его въ отвореный дзюбъ! Взрушила насъ тая гостиннôсть пташины и здивовали мы ся надъ еи понятностію. Мама навѣтъ казали, що хоть выдѣли ученыхъ пташкôвъ, всежь не гадали, щобы они самѝ собѣ такъ порадити умѣли. Гôсть Миленького вôйшовъ до клѣтки и розгостивъ ся: ѣвъ, пивъ, скакавъ по прутикахъ. Но хоть такъ до себе подôбнѝ, все ихъ можна було розличити. Миленькій зъ цѣлои своеи натуры выглядавъ якійсь лагôднѣйшій, а на другôмъ було видно сварливу, незгôдну натуру, бувъ якійсь гордый, неспокôйный, тожь и назвала я его заразъ Чупурнымъ. И въ короткôмъ часѣ объявивъ ся его характеръ, бо забувши на дознану гостиннôсть, ставъ ôнъ сверкотати злосливо и дзюбавъ Миленького, скоро той до корытка або шклянки зближивъ ся, а ôнъ ему все уступавъ. И по трехъ дняхъ якось утѣкъ Чупурный зъ клѣтки, але Миленькій ошукавшися въ выборѣ пріятеля, не пôйшовъ за его примѣромъ, и хоть клѣтка була отворена, оставъ ôнъ въ ней, пестивъ ся знов коло мене якъ бы хотѣвъ перепросити за хвилеве привязанье до невдячнои истоты. И хотяй не разъ еще выдѣли мы якогось щиголя, що крутивъ ся коло ôкна, вже Миленькій не оказовавъ къ нему привязанности.

„Дуже докладно оповѣлась Марынцю цѣлу исторійку,“ сказала мати, и поцѣловала зъ радости доню. А що то послѣднїй заставъ, додала:

„Но, на нынѣ скôнчимо забаву. За тое завтра припадае недѣля, кромѣ богослуженія и читаня, не буде инного занятія: подумайтежь завчасу, якъ ужити дня цѣлого, уложѣтъ собѣ яку нову забаву.“

Не дали собѣ дѣти два разы тутъ радити; поспрятавши все, що до нихъ належало, почали ся радити, щобы то важного, великого на день святочный обдумати?

Михась радъ бы бувъ малювати, бо мавъ кôлька рысованыхъ образкôвъ, котрѝ убарвленѝ дуже красно вызиралибы. Ивась заявивъ, що не мае охоты цѣлый день при столѣ сидѣти, ôнъ волѣвъ бы бавити ся въ конѣ, въ жолнѣрѣвъ, но втогды не могли бы сестры бавитися, а ôнъ такъ любивъ товариство жвавои Зосѣ и розсуднои Марынцѣ.

Скликано головну раду и стало на тôмъ, що заразъ по обѣдѣ устроятъ въ однôй комнатѣ театръ, що родичей и свояксôвъ, котрѝ у нихъ въ недѣлю бувають, запросятъ, щобы якъ гостѣ сидѣли, а самѝ будутъ показовати т. е. грати комедію.

Загадка.

Чорный якъ крукъ,	Самъ ся не рушае,
Твердый якъ букъ;	Вѣчно спочивае;
Ни росте, ни жіе,	Но великій зъ него
Ни цвите, ни гние;	Пожитокъ бувае.

Логогрифъ.

Перва въ плотѣ непремѣнно мѣстце занимае,
Другою Грекъ стихотворець пѣснѣ называе;
Цѣлу гнилу и безплодну на Бескидѣ найдешь,
Сли далеко и глубоко до гущавы зайдашь.

Розвязанье загадокъ зъ ч. 7.

I. Шарада: Коломыя надъ Прутомъ.
II. Магическій квадратъ буквъ:

о	л	о	в
л	ю	д	и
о	д	и	н
в	и	н	о

Издатель и редакторъ Исидоръ Трембицкій. Зъ печатнѣ М. Бѣлоуса въ Коломыи 1881.